

Rellotges de sol de les Cases de l'església de Sant Ponç

Cervelló

Ubicació

Comarca: Baix Llobregat
Lloc/Adreça: Sant Ponç de Corbera
Emplaçament Al costat de l'església de l'antic Priorat

Coordenades:

Latitud: 41.401853464081
Longitud: 1.912224594607
UTM Est (X): 409073
UTM Nord (Y): 4583939

Classificació

Número de fitxa 08068 - 405
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Element arquitectònic
Estil / època: Contemporani Popular
Segle XVIII - XIX
Estat de conservació Dolent
Notes de conservació: Un dels rellotges, el vertical, està pràcticament esborrat, per la qual cosa costa identificar-lo. El semicircular es conserva en més bon estat tot i que ha perdut pràcticament la numeració. Només el semicircular està inclòs a l'Inventari de rellotges de sol dels Països Catalans de la Societat Gnomònica de Catalunya.

Protecció Legal
Tipus de protecció: Xarxa natura 2000
Europea – Atributs inspire: Natura 2000 – Lloc d'importància comunitària
Número inventari Inventari de rellotges de sol dels Països Catalans. Ref. 1877
Generalitat i altres inventaris
Accés Restringit

Ús actual:	Simbòlic
Titularitat	Privada
Titular:	08067A004000270000AL
Fitxes associades:	
<u>Monestir de Sant Ponç de Corbera</u>	
<u>Casa de Sant Ponç - Cases de l'església</u>	
Autoria de la fitxa	Juana María Huélamo Gabaldón - Kuanum
Data de registre de la fitxa:	dc., 10/07/2024 - 12:33

Descripció

Dos rellotges de sol, tots dos de tipologia d'autor.

El primer està situat al pati interior i té una forma semicircular. Està dibuixat a sobre d'un semicercle i està orientat cap al sud, mantenint la seva funció de marcar les hores amb la precisió característica dels rellotges de sol.

El segon rellotge de sol, per contra, es troba en un estat molt malmès i té una traça rectangular vertical. Aquest està ubicat a prop de la cantonada sud-oest de la façana de l'edifici de ponent, que dona a l'exterior. A diferència del primer, aquest rellotge de sol presenta un desgast significatiu, però encara conserva el seu gnòmon, element essencial per a la seva funció.

Tot i les diferències en estat de conservació i disseny, ambdós rellotges comparteixen l'orientació cap al sud, característica indispensable per al seu correcte funcionament.

Observacions:

A l'Inventari de rellotges de sol dels Països Catalans de la Societat Gnomònica de Catalunya, el rellotge semicircular hi figura com rellotge de Cal Gibernau, 11, pati interior (al costat de l'ermita de Sant Ponç de Corbera), Ref 1877.

Història

Els rellotges estan instal·lats en aquestes cases que formen part del priorat de Sant Ponç, antic terme del municipi de Cervelló. Aquest priorat no només incloïa l'església, sinó també la residència dels monjos, diverses masies i cases de pagès, forns de calç, feixes, terrasses i altres construccions. Tot i que alguns d'aquests elements encara són visibles avui en dia, no han transcendit amb la mateixa notorietat que l'església, que és el monument més destacat i ben conservat del conjunt.

Des dels 1638 fins al 1872, les cases s'anomenaven Can Cases de l'església.

Els rellotges de sol com aquests han estat testimonis silenciosos del pas del temps, marcant les hores uns cops amb la seva elegància i altres amb la seva senzillesa.

Aquestes peces, moltes d'elles úniques, sovint adossades a les parets de cases de nuclis urbans, o a pagès a les masies, han format part integrant de la història cultural i arquitectònica a casa nostra.

L'ús dels rellotges de sol data de temps antics, quan les societats depenien principalment de la posició del sol per mesurar el temps. Es va desenvolupar una gran varietat de rellotges de sol durant l'edat mitjana, el Renaixement i el Barroc, tot i que les primeres versions podrien ser força bàsiques.

A la Catalunya medieval, els monestirs van ser pioners en la instal·lació de rellotges de sol a les seves parets, utilitzant-los com a eines essencials per a la recitació dels oficis religiosos. Amb el temps, aquesta pràctica es va estendre a les cases i masies, reflectint una preocupació creixent per mesurar amb precisió el temps en la vida quotidiana.

Els rellotges de sol presenten una diversitat de formes i estils, des de simples marques horàries en superfícies planes fins a complicats gnòmons verticals. Les influències del romànic, el gòtic i fins i tot el modernisme es poden apreciar en el disseny d'aquestes peces. Molts rellotges destaquen per l'ornamentació artística que tenen i alguns se'ls anomena "d'autor", tractant-se de peces úniques i originals, pintats directament als murs de les cases amb l'orientació adequada, i amb detalls que reflecteixen l'habilitat dels artesans locals. D'altres, peces industrials, majoritàriament de ceràmica vidriada, que es col·locaven buscant la marcació precisa que procura la llum solar.

A més de la seva funció pràctica, els rellotges de sol també simbolitzen una connexió amb el passat i una apreciació de les tradicions. En moltes cases i masies, es manté la pràctica de restaurar i conservar amb cura aquestes antiguitats com a testimoni d'una època passada, preservant així la seva autenticitat i valor cultural, més que la seva raó pràctica i utilitària.

Bibliografia

FORT I GAUDÍ, J. (1992). *Antic Priorat de Sant Ponç*. Corbera de Llobregat: Parròquia de Santa Maria.

GÓMEZ MATEU, Ariadna-Teresa (inèdit). *De priorat a església romànica. Anàlisi del procés de patrimonialització de l'església de Sant Ponç de Corbera*. Treball final de màster de Patrimoni Cultural i Natural. Tutor: Tutor: Dr. Joaquim M. Puigvert Sola. Girona: Universitat de Girona. Curs: 2020-2021.

Enllaços d'interès:

[Inventari de Rellotges de Sol dels Països Catalans. SCG. Societat Catalana de G...](#)

